

Aanvraagformulier Macrodoelmatigheidstoets Nieuwe Vestigingsplaats**1. Basisgegevens Instelling**

Naam instelling(en)	Universiteit Leiden
BRIN-code(s)	21PB
KvK-nummer(s)	27368929
Contactpersoon aanvraag	[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
Contactpersoon CvB	[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

2. Basisgegevens Opleiding

Kenmerk aankondiging	A24-021
Naam	<i>Mediastudies, afstudeerrichting Digital Media and Society</i>
Oriëntatie	WO
Niveau	Master
Vorm	Voltijd
Gemeente(n) waar de opleiding wordt gevestigd	Den Haag
Taal	Engels / Nederlands
Studielast	60 EC
Studieduur	1 jaar
Beroepsvereisten	n.v.t.
Capaciteitsbeperking	Geen
Beoogde startdatum	September 2025
ISAT-code	60830

3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

De macrodoelmatigheidsaanvraag richt zich op de nevenvestiging voor de wo-masteropleiding Mediastudies te Den Haag, om daar de afstudeerrichting Digital Media and Society (DMS) te kunnen aanbieden. De beschrijving van het programma en de onderbouwing van de noodzaak van de nevenvestiging, gaan daarom specifiek over deze afstudeerrichting. Het gaat om een nieuwe afstudeerrichting, die niet in Leiden wordt aangeboden.

In deze inleidende paragraaf wordt ingegaan op de inhoud van het onderwijsprogramma van de nieuwe afstudeerrichting en de onderlinge samenhang van de leerlijnen en vakken die zullen worden aangeboden. Aansluitend zal specifiek worden ingegaan op de beoogde eindtermen en het curriculum.

3.1 Inleiding

De nieuwe interdisciplinaire afstudeerrichting Digital Media and Society (DMS) bestudeert de politieke, culturele en sociale impact van processen van digitalisering. Het programma heeft als doel om studenten op te leiden die een brede en interdisciplinaire academische blik hebben op (post)digitale media én die in staat zijn om hun kennis en inzichten productief te maken in praktijksituaties. De afstudeerrichting DMS beoogt alumni af te leveren die beschikken over de gereedschappen, tactieken en strategieën waarmee ze de problemen die digitalisering, robotisering en automatisering opleveren niet alleen kunnen *signaleren*, maar ook in staat zijn om creatieve oplossingen voor te stellen. Zo voorziet de afstudeerrichting DMS in de behoefte op de arbeidsmarkt van professionals die werken op het snijvlak van beleid en digitalisering, vanuit creativiteit en ethiek. Den Haag als centrum van beleid en politiek, waar ook tal van maatschappelijke instellingen zijn gevestigd, biedt de perfecte context voor een afstudeerrichting over digitale media die zich onderscheidt van het huidige opleidingsaanbod juist door de nadruk op beleid en maatschappij. Alumni van de afstudeerrichting kunnen bestaande functies als beleidsmedewerker digitalisering, ethics officer en kennisbeheerder digitale cultuur gaan vervullen. Daarnaast beoogt de afstudeerrichting studenten ook voor te bereiden op een veranderende arbeidsmarkt waarbinnen nieuwe digitale competenties en geletterdheid steeds meer centraal komen te staan.

De afstudeerrichting voorziet daarbij in de behoefte om het onderwijsaanbod van de Universiteit Leiden in Den Haag binnen de Faculteit Geesteswetenschappen in het algemeen, en binnen de MA Media Studies als breed label specifiek, uit te breiden op het gebied van digitale media. De afstudeerrichting bestaat uit twee leerlijnen, *Digital Media in Theory* (LL1) en *Digital Media in Practice* (LL2). Door deze combinatie doen studenten niet alleen theoretische kennis op over onze (post)digitale samenleving, maar worden ze ook uitgedaagd om die kennis op een vernieuwende manier in praktijk te brengen. Het uitgangspunt achter deze opzet is dat de geesteswetenschappelijke theorievorming over digitale media de maatschappelijke praktijk ten goede kan komen, en dat praktijkinzichten ons uitnodigen om bestaande academische kennis opnieuw te bevragen.

Beide leerlijnen bestaan uit vier modules. Het onderwijs binnen de LL1 is 'traditioneel' academisch (d.w.z. het bestaat uit werkgroepen en colleges), binnen LL2 werken studenten samen met maatschappelijke partners in verschillende 'labs' waarin telkens een ander thema centraal staat. De thema's van de labs zijn: bestuur & recht; zorg & lichamelijkeheid; kunst & cultuur. De studenten kiezen aan het begin van het jaar voor een van die labs. Een succesvolle afsluiting van het eerste semester is

voorwaarde voor deelname aan onderwijs in het tweede semester. Een afsluitende opdracht stelt studenten in de gelegenheid zichzelf te profileren als *Digital Media Professionals* die beschikken over een uitgewerkte set aan vaardigheden en competenties en die tevens in staat zijn om nieuwe ontwikkelingen te beschouwen vanuit een gedegen media-theoretisch raamwerk

3.2 Eindtermen

De beoogde leerresultaten van deze afstudeerrichting¹ zijn hieronder opgenomen (met tussen haakjes de Dublin-descriptoren). De afgestudeerde van de afstudeerrichting:

Kennis en inzicht

1. heeft kennis van de specifieke eigenschappen van digitale media technologieën. (kennis en inzicht)
2. heeft kennis van de toepassingen en functies van digitale media binnen de huidige (post)digitale maatschappij. Deze kennis bestrijkt zowel technologische ontwikkelingen als het gebruik en de inbedding van digitale media in verschillende sociale domeinen. (kennis en inzicht)
3. kent de leidende academische theorieën, debatten, concepten, methodes en benaderingen binnen hedendaags geesteswetenschappelijk onderzoek naar digitale media. (kennis en inzicht)
4. is in staat om ideeën en inzichten over digitale media uit verschillende kennisdomeinen met elkaar te vergelijken en met elkaar in verband te brengen. (kennis en inzicht, toepassen kennis en inzicht)
5. is in staat om academische kennis te verrijken en aan te scherpen door de studie van digitale sociaal-culturele casus. (kennis en inzicht, toepassen kennis en inzicht)

Vaardigheden en competenties

6. heeft het vermogen om zelfstandig onderzoek te verrichten naar de relatie tussen digitale media en maatschappelijke problematiek. (toepassen kennis en inzicht)
7. kan onderzoeksresultaten en geesteswetenschappelijke theorievorming rondom digitale media helder presenteren aan zowel vakgenoten als niet-mediawetenschappers. (toepassen kennis en inzicht, oordeelsvorming, communicatie)
8. beschikt over zelflerend vermogen, zowel wat betreft kennisverwerving als het ontwikkelen van digitale mediavaardigheden, en is in staat om zich op zelfstandige wijze verder te ontwikkelen als digitale media professional. (leervaardigheden)

¹ De algemene eindtermen van het brede label Mediastudies waaronder deze afstudeerrichting valt, zijn hier te vinden:

<https://www.organisatiegids.universiteitleid.nl/binaries/content/assets/geesteswetenschappen/oer/2023-2024/oer-2023-2024-ma-mediastudies.pdf>

9. is in staat samen te werken en te reflecteren op diens bijdrage in samenwerkingsverband. (communicatie, toepassen kennis en inzicht)
10. heeft het vermogen om als cultureel vertaler tussen technisch, geesteswetenschappelijk en praktisch taalgebruik te mediëren. (communicatie, toepassen kennis en inzicht)

Oordeelsvorming

11. is in staat om een oordeel te vormen over probleemstellingen, praktische toepassingen en/of aanbevelingen op basis van wetenschappelijke inzichten. (toepassen kennis en inzicht, oordeelsvorming, communicatie)
12. is in staat om wetenschappelijke literatuur over digitale media te verzamelen en er kritisch op te reflecteren. (kennis en inzicht, toepassen kennis en inzicht, oordeelsvorming)

3.3 Curriculum

Hieronder is een schematisch overzicht van het curriculum opgenomen, waarbij is aangegeven welke modules bij welke leerlijn (LL) horen:

Curriculum

Semester 1	Semester 2
The Point of Theory (5 ECTS) LL1	Interface (10 ECTS) LL1
Instruments (5 ECTS) LL2	Portfolio (20 ECTS, waarvan 10 EC theoretisch 10 EC praktisch) LL1 & LL2
Infrastructure (10 ECTS) LL1	
Information (10 ECTS) LL1	

Leerlijn I

Digital Media in Theory: Infrastructure, Information, Interface (45 ECTS in totaal)

The Point of Theory (5 ECTS) (Semester 1 blok 1)

De cursus **The Point of Theory** biedt een inleiding in de belangrijkste concepten, theorieën en methodes in de mediatheorie. Het vak is erop gericht studenten kennis te laten maken met een media-theoretische manier van denken en analyseren. De leerlijn wordt vervolgd in de drie verdiepende vakken: Infrastructuur, Informatie en Interface. Het vak 'The Point of Theory' wordt gedeeld met de afstudeerrichtingen Film and Photographic Studies (FPS) en Cultural Analysis and Literary Theory (CALT) binnen de MA Media Studies. Voornemen is om die samenwerking uit te breiden met andere programma's zoals de RMA Arts, Literature and Media en de te ontwikkelen afstudeerrichting Play and Game Studies en andere tracks binnen de MA Media studies, zoals Book and Digital Media Studies.

Infrastructure (10 ECTS) (Semester 1 blok 1 & 2)

In de cursus getiteld **Infrastructure** onderzoeken we hoe digitale netwerken een wereld hebben gecreëerd waarbinnen het openbare, economische, culturele, en politieke leven plaatsvindt. We bestuderen de economische impact van digitalisering, de opkomst van een platformeconomie, de rol van financieel kapitaal en het ontstaan van nieuwe vormen van arbeid, zowel cognitief als affectief, en de impact van digitalisering op openbaar bestuur, digital governance rechtspraak en oorlogsvoering.

Information (10 ECTS) (Semester 1 blok 1 & 2)

Centraal in het seminar getiteld **Information** staan de specifieke *affordances* die digitalisering, mathematisering en dataficering van informatie met zich meebrengen. Daarbij worden begrippen als calculeerbaarheid, programmeerbaarheid en modulariteit uitgediept en bespreken we auteurs uit de klassieke mediatheorie, [REDACTED] maar ook recente teksten over Big Data & bias, AI, en de politiek rondom Digitale Archieven.

Interface (10 ECTS) (Semester 2 blok 1 & 2)

In de cursus **Interface** bestuderen we de ‘culturele’ laag van digitale media, de soft- en hardware die toegang geeft tot informatie. We bestuderen de geschiedenis van verschillende vormen waarop informatie toegankelijk is gemaakt, en de manieren waarop verschillende technologische platforms met elkaar communiceren. Onderwerpen die aan bod komen zijn: de opkomst van wearables, ubiquitous computing, en het ontstaan van nieuwe vormen van digitale content, zoals memes en tiktokfilmpjes, en de mediumspecifieke eigenschappen van dergelijke content, zoals viraliteit en stickiness. Ter afsluiting van deze cursus produceren studenten een video essay, installatie of podcast.

Eindwerk theoretisch deel (10 ECTS van 20 ECTS) (Semester 2 blok 2)

In het theoretisch deel van het eindwerk reflecteren studenten vanuit de theoretische leerlijn op het werk dat ze bij een maatschappelijke partner hebben verricht. Daarnaast zijn opdrachten die bij de eerdere vakken zijn geschreven onderdeel van het portfolio. Doel daarvan is om gedurende de gehele opleiding naar een eindopdracht toe te werken die zowel praktische als theoretische elementen bevat. In aanvulling op de theoretische reflectie en de eerder volbrachte opdrachten is een onderdeel van het portfolio een CV waarin de student zichzelf als Digital Media Professional presenteert. (zie ook Portfolio praktisch deel).

Leerlijn II

Digital Media in Practice: Instruments, Interferences, Interventions (15 ECTS in totaal)

Voor de leerlijn *Digital Media in Practice* kiezen studenten voor een specifiek **thema**: bestuur & recht, zorg & lichamelijke gezondheid of kunst & cultuur. Rond elk van deze thema's richten we een zogenaamd **lab** in, een werkgroep waarbinnen studenten in samenwerking met elkaar én met **maatschappelijke partners** reflecteren op concrete maatschappelijke vragen rond digitalisering. Die labs worden begeleid door docenten. De studenten werken tijdens de gehele opleiding aan een portfolio waarin ze bij ieder afzonderlijk vak telkens elementen aan dat portfolio toevoegen die zijn toegespitst op het thema van het lab waartoe de studenten behoren. De praktijkonderdelen vormen samen een leerlijn die is opgebouwd uit twee cursussen die experimenteel, coöperatief, en innovatief van aard zijn.

Instruments (5 ECTS) (Semester 1 blok 2)

Voordat ze aan de slag gaan met een partner werken de studenten in het eerste semester aan vaardigheden en competenties. Tijdens de cursus **Instruments** vergaren studenten de *algemene* (digitale) mediavaardigheden die nodig zijn bij het werk met een partner. In deze module volgen de studenten workshops over: 1) consultancy & policy; 2) computational thinking; 3) content creation. In elk van deze workshops staan concrete skills centraal, zoals het schrijven van advies- en beleidsstukken en van white en grey papers, het ontwikkelen van digitale content (zoals podcasts, explainers of video essays). Daarnaast volgen ze een workshop waarin ze kennismaken met het technische jargon rond programmeren. Deze vaardigheden stellen de studenten in staat om in de samenwerking met maatschappelijke partners niet alleen theoretisch te reflecteren op wat er bij die partners gebeurt, maar om ook de vertaalslag te maken tussen verschillende vormen van jargon.

Eindwerk - portfolio (10 ECTS van 20 ECTS) (Semester 2 blok 1 & 2)

In het tweede deel van de praktijkgerichte leerlijn maakt de student kennis met de samenwerkingspartner uit een van de drie domeinen en onderzoekt welke *specifieke* vaardigheden nodig zijn voor een vruchtbare samenwerking met die partner. Docenten zullen de student begeleiden en aansporen om proactief bezig te gaan met het aanleren van deze specifieke vaardigheden. In groepen die gevormd zijn naar thema (labs) worden twee bijeenkomsten gehouden ter voorbereiding op de samenwerking met de maatschappelijke partner. De studenten werken in samenspraak met de maatschappelijk partner enerzijds en de begeleider van hun lab anderzijds. Studenten schrijven een voorstel voor een **Interventie** bij de maatschappelijke partner. De student maakt hierbij expliciet gebruik van de concrete vaardigheden aangeleerd in **Instruments** en de methodes, concepten en theorieën die centraal stonden in de leerlijn *Digital Media in Theory*. Uitgangspunt zal telkens zijn via analyse van relevante kwesties rondom infrastructuur, informatie en interface, en met gebruikmaking van aangeleerde vaardigheden en competenties, tot nieuwe inzichten te komen die maatschappelijke partners verder kunnen helpen bij het bereiken van hun doelstellingen. Centraal staat de vaardigheid om als *vertaler* tussen praktijk en theorie te werk te gaan, waarbij kennis verkregen in de leerlijn *Digital Media in Theory* wordt ingezet om in kwesties rondom *social justice*, media ethiek en de potentie van digitale media een positieve verandering teweeg te brengen. Uitgangspunt is dat studenten in samenspraak met de maatschappelijk partner een strategie formuleren voor digitale verandering waarbij zowel wordt gekeken naar de gevaren die digitale transformatie met zich meebrengt, alsook de mogelijkheden – ethisch, politiek, artistiek, en bestuurlijk – van digitalisering. De praktische eindopdracht bestaat uit een werkstuk dat de vorm heeft van een beleidsadvies, een strategisch voorstel, een expositie of een anderszins gedefinieerd product ten behoeve van de maatschappelijk partner.

De studenten sluiten de MA af met een bespreking van het digitale portfolio waarin de verschillende 'producten' ontwikkeld in de twee leerlijnen zijn samengebracht, aangevuld met een reflectieopdracht. Het portfolio bestaat daarmee uit de volgende elementen: a) de papers geschreven voor de vakken uit de theoretische leerlijn; b) een verslag van het uitgevoerde onderzoekswerk bij de maatschappelijk partner met daarin een lijst met observaties, suggesties, bevindingen, en reflecties; c) een Digital Media CV waarin de praktijkervaring en nieuw aangeleerde vaardigheden en theorieën aan bod komen; d) een theoretische reflectie waarin de studenten gevraagd wordt om de theoretische inzichten uit de eerste leerlijn in te zetten om na te denken over hun praktische ervaringen in de tweede leerlijn. De

verschillende ‘producten’ uit het portfolio zullen centraal staan in het eindgesprek waarmee de opleiding wordt afgesloten.

Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen (indien van toepassing)

In deze paragraaf wordt kort besproken wat de doelgroep van DMS zal zijn. Uit de verschillende rapporten die zijn bijgevoegd, blijkt dat er op de arbeidsmarkt interesse is in professionals die beschikken over specifieke vaardigheden waartoe de afstudeerrichting DMS bijdraagt. Met die vaardigheden die een brug slaan tussen digitale kennis enerzijds en creatief denken en kritische reflectie anderzijds in het achterhoofd, richten wij ons op de onderstaande doelgroepen bij de werving van studenten.

4.1 Doelgroepen

De doelgroep van de afstudeerrichting betreft:

- a) afgestudeerde bachelorstudenten in de geesteswetenschappen en sociale wetenschappen met een interesse in (post)digitale kwesties;
- b) afgestudeerde bachelorstudenten van exacte wetenschappen zoals *artificial intelligence* en *data sciences* met een interesse in kwesties rondom social justice, bias, media ethiek en de potentie van digitale media om verandering teweeg te brengen;
- c) afgestudeerde bachelorstudenten die ervaring hebben met denken over beleid en bestuur; waarbij gedacht kan worden aan afgestudeerden van de opleidingen *International Studies* en *Urban Studies* in Leiden (campus Den Haag) maar ook aan bestuurssociologen en afgestudeerden in de antropologie.

Studenten die geen geesteswetenschappelijke achtergrond hebben, moeten ten minste 30 ECTS binnen de geesteswetenschappen hebben voltooid om deel te kunnen nemen. Om toegelaten te worden, dienen studenten te beschikken over:

- Vaardigheden en competenties rondom digitale media die kunnen worden aangetoond doordat 30 ECTS aan vakken op universitair of HBO niveau rond deze thema’s zijn behaald;
- Vaardigheden en competenties rondom digitale media die kunnen worden aangetoond doordat studenten elders dan op een HBO of WO opleiding werkervaring hebben opgedaan op het gebied van digitale media.

Dit wordt opgenomen in de toelatingseisen voor de afstudeerrichting.

4.2 Aansluitende opleidingen

Daarmee is de doelgroep dus interdisciplinair van aard, waarbij het uitgangspunt is dat de samenwerking van verschillende perspectieven juist ook bereikt wordt door studenten uit verschillende hoeken van de academie bij elkaar te brengen. Tot slot beoogt de afstudeerrichting DMS de vraag naar doorstroom van HBO naar WO mogelijk te maken. Een lijst met bacheloropleidingen of -specialisaties waarvan afgestudeerden goed zouden passen bij het profiel van DMS is:

• Arts, Media and Society	• International Studies
• Film- en Literatuurwetenschappen	• Kunstgeschiedenis
• Antropologie	• Sociologie
• Digitalisering, Data en Governance	• Informatica
• Liberal Arts and Sciences: Global Challenges	• Philosophy: Global and Comparative Perspectives

4.3 Nadere vooropleidingseisen

Niet van toepassing.

5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

Afgestudeerden die de afstudeerrichting DMS hebben doorlopen, zijn de professionals van de toekomst op het gebied van digitale media die zowel in de breedte (geesteswetenschappers) als in de diepte gespecialiseerd zijn (mediadeskundigen), en die de skills hebben om in samenwerking met partners uit de praktijk nieuwe inzichten rondom digitalisering en maatschappelijke impact te ontwikkelen. Binnen de afstudeerrichting DMS zullen interdisciplinaire geesteswetenschappers worden opgeleid in vaardigheden als computational thinking, creatief gebruik van digitale media, digitale geletterdheid, digitale communicatie, digitale ethiek, digitale toegankelijkheid en inclusie, maar ook in het schrijven van white papers, advies- en beleidsstukken, en data visualisatie. De creatieve en reflectieve kant van geesteswetenschappelijk onderzoek zal zo worden ingezet om praktische beleids- en maatschappelijke kwesties op te lossen in de context van een digitaliserende arbeidsmarkt.

Het zijn werknemers die beschikken over vaardigheden die specifiek zijn voor interdisciplinaire geesteswetenschappers, en die kunnen opereren als insiders, outsiders; werknemers die van binnenuit reflectie en kritiek kunnen uitoefenen op maatschappelijk gebied (OECD, Skills for Jobs, 2018)². DMS levert niet alleen goede academici af, maar ook beroepsgeoriënteerde alumni voor een arbeidsmarkt waarin vraag is naar mensen die de vertaalslag tussen digitale media en ethisch-maatschappelijke thema's kunnen maken.

Daarmee leidt DMS enerzijds op tot werknemers die aan de slag kunnen in tal van reeds bestaande functies en anderzijds tot werknemers die zijn toegerust op een sterk ontwikkelende arbeidsmarkt waarbinnen nieuwe banen op het snijvlak van digitalisering en de maatschappij ontstaan.

5.1 Bestaande functies

Een aantal reeds bestaande functies waarvoor alumni in aanmerking komen is:

• Beleidsmedewerker	• Toezichthouder Digitale Transformatie
• Beleidsadviseur	• Digitaal Erfgoed Coach
• Consultant	• Projectleider Digitalisering
• Ethics Officer	• Kennisbeheerder Digitale Cultuur
• Digital Curator	• Coördinator Vernieuwing en Innovatie
• Museum Consulent Digitale Collecties	• Digitaal Archivaris
• Trainer Digitale Cultuur Educatie	• Adviseur Digitale Duurzame Toegang (DDT)

² Zie voor het hele rapport:

https://www.oecdskillsforjobsdatabase.org/data/Skills%20SfJ_PDF%20for%20WEBSITE%20final.pdf

5.2 Nieuwe functies

Alumni van DMS zullen niet alleen bestaande banen gaan vervullen, maar ook een bijdrage leveren aan het denken over nieuwe mogelijkheden en noodzaken die zich in het landschap van technologische verandering voordoen.

In het bijgevoegde onderzoek getiteld “Deelrapportage: deskresearch” (bijlage 1) en het onderzoek getiteld “Deelrapportage: vacatureanalyse” (bijlage 2), uitgevoerd in opdracht van de Universiteit Leiden, wordt verder ingegaan op het profiel van de afgestudeerden in de afstudeerrichting DMS. Daarin wordt uitgebreid ingegaan op de thema’s, beroepsklassen, maar ook op het type vaardigheden en de geografische locatie in Den Haag. De analyse is zowel kwantitatief als kwalitatief van aard.

Uit dat rapport blijkt onder meer dat de vaardigheden die volgens de meeste werkgevers in belang toenemen, allemaal vaardigheden zijn waartoe de afstudeerrichting DMS opleidt. Het gaat dan met name om creativiteit (73,2%)³, analytisch denken (71,6%) en technologische geletterdheid (67,7%). Deze vaardigheden maken deel uit van het programma en het profiel van de afstudeerrichting DMS. De eveneens steeds belangrijkere vaardigheden AI en big data (59,5%) en marketing en media (38,4%) hebben ook raakvlakken met de afstudeerrichting DMS.

Verder blijkt uit het onderzoek dat prognoses een gunstig toekomstbeeld voor afgestudeerden van de afstudeerrichting DMS aangeven: het landelijke arbeidsmarktperspectief tot 2028 voor het primair relevante opleidingstype wordt geprognosticeerd als ‘goed’. Ten slotte wordt internationaal voor arbeidsmarktbranches, die verhoudingsgewijs veel relevantie hebben voor afgestudeerden van de afstudeerrichting DMS, de meeste baanverandering verwacht in de komende vijf jaar.

Uit het onderzoek blijkt tot slot een toekomstbestendige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de afstudeerrichting DMS. Diverse beleidsstukken en strategische agenda’s van toonaangevende instanties benadrukken de behoefte aan professionals, die kunnen reflecteren op de maatschappelijke impact van digitale technologieën. Afgestudeerden van de afstudeerrichting DMS kunnen op dit gebied bij uitstek een bijdrage leveren

6. Analyse verwant (toekomstig) aanbod (art. 5 lid 4)

Vergeleken met de arbeidsmarktbehoefte kan het huidige opleidingsaanbod worden omschreven als beperkt. Er zijn momenteel zes verwante afstudeerrichtingen die aan de arbeidsmarktbehoefte tegemoetkomen waar DMS ook in voorziet. Het betreft hier afstudeerrichtingen van MA Media Studies programma’s. Het aantal eerstejaarsinschrijvingen in huidige voltijdopleidingen MA Media Studies stijgt. Dit wijst op de mogelijke interesse onder studiekeizers voor het opleidingstype waar DMS onder valt. De MA-afstudeerrichting DMS van de Universiteit Leiden zou in dit opzicht een gat kunnen vullen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op het bestaande aanbod van opleidingen, en de manier waarop DMS zich onderscheidt. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen *verwante* afstudeerrichtingen enerzijds, en *aanverwante* opleidingen anderzijds. Onder 6.2 wordt aangegeven wat de instroomcijfers zijn van de meest vergelijkbare opleidingen.

³ Percentages drukken uit hoeveel van de ondervraagde bedrijven aangeven dat de genoemde vaardigheid in belang toeneemt.

6.1 Verwante afstudeerrichtingen

Binnen het Nederlands bestel van WO opleidingen vallen de volgende afstudeerrichtingen op die allen onderdeel zijn van de MA Media Studies:

- Digitalisation, Surveillance & Societies (Erasmus Universiteit Rotterdam)
- Datafication and Digital Literacy (Rijksuniversiteit Groningen)
- Media Studies: Digital Cultures (Universiteit Maastricht)
- New Media & Digital Culture (Universiteit Utrecht)
- New Media and Digital Culture (Universiteit van Amsterdam)
- Cultural Data & AI (Universiteit van Amsterdam)

6.2 Instroom verwante opleidingen

MA Media Studies	Eerstejaarsinschrijvingen 2022
Erasmus Universiteit Rotterdam (5 afstudeerrichtingen)	265 (gemiddeld 53 per afstudeerrichting)
Rijksuniversiteit Groningen (5 afstudeerrichtingen)	96 (gemiddeld 19 per afstudeerrichting)
Universiteit Maastricht (1 afstudeerrichting)	42 (gemiddeld 42 per afstudeerrichting)
Universiteit Utrecht (2 afstudeerrichtingen)	66 (gemiddeld 33 per afstudeerrichting)
Universiteit van Amsterdam (5 afstudeerrichtingen)	180 (gemiddeld 36 per afstudeerrichting)

Op basis van het actuele aantal afstudeerrichtingen (18) en het totale aantal eerstejaarsinschrijvingen in voltijdopleidingen MA Mediastudies in 2022 (649), resulteert een gemiddelde van 36 eerstejaarsinschrijvingen per track.

Onze verwachting is dat het type afstudeerrichting waar DMS toe behoort een hogere inschrijving zal hebben in de loop der tijd. Daarvoor is aanleiding in het feit dat de afstudeerrichting *Digital Cultures* aan de Universiteit van Maastricht, die het gemakkelijkst te vergelijken is met DMS op basis van de data een instroom heeft van 42 studenten in 2022. In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op de instroomverwachting van DMS.

7. Geschatte instroom in de nieuwe vestigingsplaats

In deze paragraaf geven wij een onderbouwde schatting van de instroom in de nieuwe afstudeerrichting DMS. Onze inschatting is dat de nieuwe afstudeerrichting per cohort de volgende instroom heeft:

	2025-2026	2026-2027	2027-2028 en verder
Cohortomvang	30	40	50

Deze inschatting baseren we op de instroom in vergelijkbare opleidingen en de uitkomsten van een enquête onder studiekeizers.

7.1 Instroom op basis vergelijkbare opleidingen

De inschatting van de instroom is gebaseerd op (de ontwikkeling van) de instroom in vergelijkbare opleidingen en afstudeerrichtingen. In de bijgevoegde “Deelrapportage: deskresearch” wordt onder 3 aandacht besteed aan de instroomschatting (zie bijlage 1). Hieruit blijkt:

- a) een gemiddelde van 36 eerstejaarsinschrijvingen per afstudeerrichting in verwante opleidingen en
- b) dat er sprake is van stijging van aantal eerstejaarsinschrijvingen in huidige voltijdopleidingen MA Media Studies van de opleidingen die als verwante opleidingen zijn aangemerkt.

De stijging opgemerkt onder punt b) is over de verschillende MA Media Studies opleidingen als volgt te kwantificeren:

Jaar		2018	2019	2020	2021	2022
Totaal verwante opleidingen	Eerstejaarsinschrijvingen	397	476	585	661	649
	Gediplomeerden	368	430	430	543	N.n.b

Deze twee indicatoren laten een ontoereikendheid de mogelijke interesse onder studiekeziers voor dit opleidingstype zien. Voor de verdere getalsmatige uitwerking van deze analyse verwijzen we naar de deelrapportage onder paragraaf 3 van bijlage 1.

7.2 Instroom op basis studentenenquête

Om meer duidelijkheid te krijgen over het te verwachten aantal studenten heeft de Universiteit Leiden een enquête laten afnemen onder studenten. Die enquête en de uitslagen daarvan zijn bijgevoegd en getiteld “Deelrapportage: instroomonderzoek” (bijlage 3) en “Bijlagenrapportage: instroomonderzoek” (bijlage 4). Een aantal elementen van dit onderzoek wordt hier uitgelicht.

Ten eerste blijkt uit het rapport dat van de 160 ondervraagde studenten een totaal aantal van 33 studenten daadwerkelijk geïnteresseerd zou zijn in het volgen van de afstudeerrichting DMS (zie pagina 21 onder 6 van bijlage 3). Dat aantal past bij de schatting zoals eerder ook genoemd in de andere rapportages. Daarbij moet worden opgemerkt dat de enquête maar gedurende een beperkte periode heeft opengestaan, en dat het dus mogelijk is dat het uiteindelijke getal iets hoger uit zal vallen.

Ten tweede blijkt uit het rapport dat van de ondervraagden een meerderheid de afstudeerrichting aansprekend tot zeer aansprekend vindt (68%) en een kleine minderheid de afstudeerrichting in het geheel niet aansprekend vindt (4%) (zie pagina 13 onder 4.2 van bijlage 3).

Tot slot merken wij hier op dat 11% van de ondervraagde studenten zeer positief is over de vestigingsplaats Den Haag, 19% positief, en 48 % neutraal (zie pagina 18 onder 5.2 van bijlage 3). Dit is opvallend, juist ook omdat een groot deel van de ondervraagden op dit moment een BA in Leiden volgt.

8. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte (art. 6 lid 1 sub a in samenhang met lid 2)

8.1 Inleiding

De arbeidsmarktbehoefte voor afgestudeerden van deze afstudeerrichting is groot. Dit blijkt uit een kwantitatieve analyse op basis van data en prognoses. Deze indiceren een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de afstudeerrichting DMS, zowel op regionaal, nationaal als internationaal niveau.

Zo heerst volgens UWV in de arbeidsmarktregio Haaglanden (waar de afstudeerrichting gesitueerd is) grote krapte in de relevante beroepsgroepen. Deze actuele krapte heerst eveneens, zij het in mindere mate, op nationaal niveau. Prognoses van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) indiceren bovendien een gunstig toekomstbeeld (zie 8.2) voor afgestudeerden van de MA-afstudeerrichting DMS: het landelijke arbeidsmarktperspectief tot 2028 voor het primair relevante opleidingstype wordt geprognosticeerd als 'goed'. Ten slotte wordt internationaal voor arbeidsmarktbranches, die verhoudingsgewijs veel relevantie hebben voor afgestudeerden van de MA-afstudeerrichting DMS, de meeste baanverandering verwacht in de komende vijf jaar.

Ook uit de vacatureanalyse blijkt een aanwezige behoefte op de arbeidsmarkt, bestaande uit 986 geplaatste vacatures in de afgelopen vijf jaar. Daarbij is een sterk stijgende tendens zichtbaar: het gemiddelde aantal vacatures in het afgelopen jaar (353 vacatures) lag 79,0% boven het jaargemiddelde in de afgelopen vijf jaar (197 vacatures). Zie voor de uitwerking, de onderbouwing van de kwantitatieve analyse paragraaf 8.2.

Uit de aanvullende kwalitatieve analyse blijkt daarnaast dat er een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de afstudeerrichting DMS is. Zo benadrukken diverse beleidsstukken en strategische agenda's van toonaangevende instanties (zie 8.2) de behoefte aan professionals, die kunnen reflecteren op de maatschappelijke impact van digitale technologieën. Afgestudeerden van de afstudeerrichting kunnen op dit gebied bij uitstek een bijdrage leveren. Uit gesprekken met het maatschappelijk middenveld blijkt voorts dat ook onder mogelijke samenwerkingspartners interesse zou zijn voor alumni van DMS. Zie hiervoor verder paragraaf 8.3 van deze aanvraag.

8.2 Kwantitatieve analyse

In kwantitatieve zin blijkt uit rapporten van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA)⁴, het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)⁵, en het World Economic Forum (WEF)⁶ dat de arbeidsmarkt krap tot zeer krap van aard is, en dat juist in de regio Den Haag grote vraag bestaat naar het type alumni dat DMS zal afleveren, zie voor een uitwerking de "Deelrapportage: Deskresearch" onder 2.1 (bijlage 1).

8.2.1 ROA cijfers

De door het ROA geprognosticeerde knelpunten in de relevante opleidingstypen en beroepsgroepen indiceren een (kwantitatieve) arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de MA afstudeerrichting DMS zoals te zien is in tabel 1 en tabel 2 in "Deelrapportage: deskresearch" (bijlage 1, pp. 8-9).

Er zijn twee zoekmethoden gebruikt bij de analyse van ROA cijfers. De eerste methode is om type opleidingen te selecteren waar ook de afstudeerrichting DMS onder valt en daarbij te kijken hoeveel vraag er bestaat naar dat type afgestudeerde student. Daarbij is gekozen voor 1) master taal en cultuur en 2) master sociale en maatschappijwetenschappen. Ten tweede zijn ook beroepsgroepen waar vraag naar is, en waartoe de afstudeerrichting DMS opleidt, geanalyseerd. Als relevante beroepsgroepen in

⁴ Zie: [AIS tot 2028 \(shinyapps.io\)](https://shinyapps.io)

⁵ Zie: [Dashboard Spanningsindicator \(werk.nl\)](https://werk.nl); [Dashboard Online vacatures UWV \(werk.nl\)](https://werk.nl); [Regionale arbeidsmarktprognose 2023 - 2024 Haaglanden \(werk.nl\)](https://werk.nl); [Ontwikkelingen in de ICT \(werk.nl\)](https://werk.nl)

⁶ Zie: [WEF Future of Jobs 2023.pdf \(weforum.org\)](https://weforum.org)

ROA-AIS hanteren we 1) beleidsadviseurs en 2) bibliothecarissen en conservatoren. Deze beroepsgroepen hebben de meeste raakvlakken met de uitstroombuncties van de afstudeerrichting DMS zoals beschreven in paragraaf 5.1. Hieronder worden de knelpunten per relevante beroepsgroep weergegeven.

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognosevariabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jaar	Gemiddelde jaarlijks %	Typering
Beleidsadviseurs	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028		8600	10%	1.6%	Hoog
	Verwachte vervangingsvraag tot 2028		10800	12%	2.0%	Laag
	Verwachte baanopeningen tot 2028		19500	22%	3.4%	Gemiddeld
	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2028	0.879				Groot
Bibliothecarissen en conservatoren	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028		800	9%	1.4%	Hoog
	Verwachte vervangingsvraag tot 2028		1600	18%	2.8%	Gemiddeld
	Verwachte baanopeningen tot 2028		2300	27%	4.1%	Gemiddeld
	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2028	0.896				Enige

8.2.2 UWV cijfers

Het UWV biedt verschillende arbeidsmarktindicatoren en -rapporten die informatie geven over de mogelijke behoefte aan afgestudeerden van de MA afstudeerrichting DMS.

- Spanningsindicator
- Online vacatures
- Regio en Sector in beeld

Uit ieder van de drie indicatoren van het UWV blijkt dat er kwantitatieve behoefte bestaat aan afgestudeerden van de afstudeerrichting DMS. Daarbij valt met name op dat in de Haaglanden specifieke vraag is naar het type alumni dat DMS zal afleveren.

Spanningsindicator

Tabel 3 (bijlage 1, p. 10) toont de landelijke spanningsindicatoren voor de relevante beroepsgroepen. De arbeidsmarkt voor de beroepsgroepen wordt getypeerd als *zeer krap* en *krap*. Bovendien is in beide gevallen sprake van een stijgende tendens.

Online vacatures

Het UWV biedt gegevens over het aantal openstaande online vacatures voor relevante beroepen binnen bovengenoemde beroepsgroepen: 1) beleidsmedewerker documentatie, bibliotheek, informatievoorziening, 2) beleidsmedewerker ict, 3) beleidsmedewerker kunst en cultuur en 4)

archivaris. Figuur 1 in de “Deelrapportage: Deskresearch” toont dat er voor deze beroepen het afgelopen jaar iedere maand tientallen vacatures openstonden (landelijk) (bijlage 1, p. 10). Daarnaast blijkt uit figuur 2 (bijlage 1, p. 11) dat de vraag in Den Haag en omstreken hoger is dan het landelijk gemiddelde.

Regio en sector in beeld

De werkgelegenheid in de arbeidsmarktregio Haaglanden ontwikkelde zich in de afgelopen jaren positief (zie figuur 3, bijlage 1, p. 11). Zo groeide het aantal werknemersbanen sinds 2020 met 27.500 (6,1%). In de jaren 2023 en 2024 neemt het aantal werknemersbanen in Haaglanden toe met 9.800 (2,1%) en komt uit op 488.200. Deze toename overstijgt het landelijke gemiddelde.

De UWV-arbeidsmarktindicatoren en -rapporten indiceren een kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte in de beroepsgroepen met relevantie voor DMS. Het sectorrapport wijst tevens op een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte.

8.2.3 WEF cijfers

Het WEF publiceert verschillende rapporten. Die rapporten worden in de “Deelrapportage: deskresearch” uitgebreid besproken en toegelicht (bijlage 1). Als conclusie blijkt dat *zowel* het type banen waarvoor afgestudeerden van de afstudeerrichting DMS in aanmerking komen *als* het type vaardigheden waarvoor die afstudeerrichting zal opleiden, in toenemende mate gewild zijn. Daarbij blijkt dat met name interesse is in professionals die over skills beschikken op het snijvlak van technologie, digitalisering enerzijds, en creativiteit en kritisch denken anderzijds.

8.2.4 Vacatureanalyse

Uit de “Deelrapportage: vacatureanalyse” blijkt een positief beeld voor de afstudeerrichting DMS (bijlage 2). Daarbij blijkt dat in de regio Den Haag specifiek veel vacatures zijn waarvoor alumni van de afstudeerrichting DMS in aanmerking zouden komen. Uit het onderzoek blijken 986 geplaatste vacatures in de afgelopen vijf jaar te kunnen worden gevonden waarvoor afgestudeerden van de afstudeerrichting DMS in aanmerking zouden komen. Daarbij is een sterk stijgende tendens zichtbaar: het gemiddelde aantal vacatures in het afgelopen jaar (353 vacatures) lag 79,0% boven het jaargemiddelde in de afgelopen vijf jaar (197 vacatures). Op die manier sluit DMS dus ook aan bij veranderingen op de arbeidsmarkt die zich pas recent hebben ingezet.

Uit het onderzoek dat is gedaan, blijkt dat naast een aantal bestaande functies ook vraag is naar afgestudeerden op het gebied van digitale media die beschikken over specifieke vaardigheden waartoe de afstudeerrichting DMS expliciet opleidt. In de afgelopen vijf jaar zijn er binnen deze selectie op basis van vaardigheden 8.434 vacatures geplaatst. Er is sprake van een stijgende tendens: het gemiddelde aantal vacatures in het afgelopen jaar (2.586 vacatures) lag 53,3% boven het jaargemiddelde in de afgelopen vijf jaar (1.687 vacatures). Voor een uitgebreide analyse van de data zie de bijlage “Deelrapportage: vacatureanalyse” (bijlage 2, pp. 10-12).

Het valt op dat er landelijk gezien een goed aanbod aan vacatures is voor alumni DMS maar dat vooral in de regio Den Haag de vraag naar afgestudeerden op MA niveau met deze specifieke competenties groot is en toeneemt. De figuren en afbeeldingen op pagina 11 en 12 van de vacatureanalyse laten dit regionale voordeel duidelijk zien (bijlage 2).

8.3 Kwalitatieve analyse

8.3.1 Overheidsrapporten en andere rapportages

Op kwalitatief gebied verwijzen wij naar de “Deelrapportage: deskresearch” onder 2.2 (bijlage 1). Daar blijkt uit de “Kenniss- en Innovatieagenda (KIA) Digitalisering” gepubliceerd door de Topsector ICT in 2023⁷ alsook uit het rapport “Opgave AI: De nieuwe systeemtechnologie” gepubliceerd door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)⁸, recente verkenningen van het Rathenau Instituut⁹, en documenten verschenen vanuit het ECP¹⁰ (Platform voor de Informatie Samenleving) dat het profiel van DMS voorziet in behoeften geformuleerd in deze documentatie rondom ethische, waarde gedreven, inclusieve en transparante manieren van denken over digitalisering.

Stukken gepubliceerd door de Rijksoverheid zelf getiteld “Hoofdpijnen beleid voor digitalisering (2022)”¹¹; “Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren (2022)”¹²; “Strategie Digitale Economie (2022)”¹³; “Strategisch Actieplan voor Artificiële Intelligentie (2019)”¹⁴ worden in de “Deelrapportage: deskresearch” onder 2.2.4 uitgebreider besproken. Hieruit komt naar voren dat DMS ook beleidsmatig stevig ingebed is in hedendaagse overheidsvisies (bijlage 1).

8.3.2 Vraag maatschappelijke middenveld

Naast het onderzoek, uitgevoerd in opdracht van de Universiteit Leiden, zijn de initiatiefnemers van DMS in contact getreden met maatschappelijke partners ten behoeve van de toekomstige samenwerking. Uit die gesprekken is hieronder een aantal citaten opgenomen waaruit blijkt dat ook binnen bedrijven, instellingen, en NGO's vraag is naar het type alumni dat DMS beoogt af te leveren:

“Het is een geweldig idee om een master op te richten die de gaten dicht tussen geesteswetenschappelijk denken, technologische kennis, en maatschappelijke impact. Wij hebben mensen nodig die om kunnen gaan met de technologische en ethische kant van ons werkveld.” ██████████, GNP+, gezondheidsorganisatie/NGO voor mensen met HIV.

“Er bestaat een grote behoefte aan professionals die zowel met ondernemers als met ingenieurs kunnen spreken, en die de maatschappelijke, politieke en ethische dimensies van technologische innovaties begrijpen. PLNT richt zich op technologie in relatie tot duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid. De master *Digital Media and Society* zou een heel goede ‘match’ zijn voor PLNT; studenten DMS kunnen digitale ontwerpers en ondernemers helpen nadenken over de impact van hun werk.” ██████████, PLNT, centrum voor innovatie en ondernemerschap.

⁷ Zie: https://topsector-ict.nl/assets/images/default/KIA-Digitalisering-2024-2027_WEB.pdf

⁸ Zie: <https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2021/11/11/opgave-ai-de-nieuwe-systeemtechnologie>

⁹ Zie: [Algoritmes afwegen \(rathenau.nl\)](#); [Generatieve AI \(rathenau.nl\)](#)

¹⁰ Zie: [Visie-ECP-2020-Digitale-samenleving-in-stroomversnelling.pdf](#)

¹¹ Zie: <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-bbc2eef7c47541f993ebd2f9b61508f07750dd1/pdf>

¹² Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/11/04/bijlage-1-werkagenda-waardengedreven-digitaliseren>

¹³ Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/11/18/rapport-strategie-digitale-economie>

¹⁴ Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2019/10/08/strategisch-actieplan-voor-artificiele-intelligentie>

“Grey Space heeft professioneel-artistieke denkers nodig die bruggen kunnen slaan; Onderzoekers die creatief kunnen denken en die verbanden kunnen leggen tussen wetenschap, technologie, kunst, filosofie en de maatschappij.” ██████████, *Grey Space in the Middle*, interdisciplinair kunstplatform.

“Er zijn veel mensen die weten wat er misgaat in het digitale tijdperk, maar er zijn nog weinig mensen die weten hoe we het kunnen oplossen. Wie gaat er met verbeeldingskracht nadenken over hoe de wereld anders kan zijn? Kritische reflectie is steeds meer noodzakelijk in bestuur. De samenwerking tussen *alpha* en *bèta*, mixen en mengen, is essentieel voor onze toekomst.” ██████████, *PublicSpaces*, coalitie voor een digitaal ecosysteem gebaseerd op publieke waarden.

9. Noodzaak tot start nieuwe vestigingsplaats (art. 6 lid 1 sub b in samenhang met lid 3)

De vestigingsplaats is een van de centrale overwegingen geweest bij het oprichten van deze nieuwe afstudeerrichting. De Gemeente Den Haag signaleert in een recente nota processen van technologisering die voor nieuwe vormen van werkgelegenheid zorgen (Den Haag, Sporen naar een arbeidsmarkt die werkt voor de stad, p. 6)¹⁵. Op de Haagse arbeidsmarkt is in toenemende mate behoefte aan professionals die beschikken over digitale competenties en digitale mediawijsheid, en die kunnen reflecteren op de ethische en maatschappelijke dimensies van beleid en toepassingen op het gebied van digitalisering, zoals blijkt uit de vacatureanalyse die onder 8.2.4 van deze aanvraag besproken is. Daaruit blijkt dat de arbeidsmarkt met name in Den Haag krapte vertoont. Daarnaast is Den Haag onontbeerlijk als vestigingslocatie omdat het onderwijsprogramma van DMS gericht is op samenwerking met maatschappelijke partners op bestuurlijk en creatief vlak. In Den Haag bevinden zich bijzonder veel geschikte samenwerkingspartners, zoals het Rijk, de Gemeente Den Haag, toonaangevende kunstinstellingen, festivals en NGO's die zich op digitalisering richten. Een aantal partners in de regio Den Haag met wie al contact is opgenomen, is: The Grey Space in the Middle, Rijksoverheid, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)/Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD), Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC)/Health Campus Den Haag, PLNT Centrum voor Innovatie en Ondernemerschap, Kunstmuseum Den Haag, en The Coalition for the International Criminal Court (CICC). Om die reden is de locatie Den Haag verkozen boven de locatie Leiden, waar de andere afstudeerrichtingen van de MA-opleiding Media Studies zich bevinden.

9.1 Aanvulling landelijk opleidingsaanbod

De afstudeerrichting DMS maakt onderdeel uit van de opleiding Media Studies en is vergelijkbaar met andere afstudeerrichtingen die zich op digitale media richten door het land heen. Ook leidt deze afstudeerrichting op tot grotendeels dezelfde en vergelijkbare beroepen, waar het gaat om het analyseren van digitale media en werken in een digitaliserende omgeving.

Tegelijkertijd onderscheidt de afstudeerrichting DMS zich van het bestaande aanbod doordat ze beoogt enerzijds sterk theoretisch onderwijs aan te bieden, en anderzijds praktijkgericht te zijn. De onderwijsvernieuwende elementen die bijdragen aan het aanleren van vaardigheden en competenties

¹⁵ Zie:

https://denhaag.notubiz.nl/document/12559329/1/RIS314887_bijlage_1_Sporen_naar_een_arbeidsmarkt_die_werkt_voor_de_stad

zijn daarbij nadrukkelijk *anders* dan in de bestaande Media Studies opleidingen die als verwante en aanverwante opleidingen en afstudeerrichtingen zijn aangemerkt. De afstudeerrichting richt zich op eenzelfde deel van het werkveld als de verwante opleidingen, en is tegelijkertijd van toegevoegde waarde om twee redenen.

Eenzijds onderscheidt de opleiding DMS zich van bestaande opleidingen door de nadruk op competenties en vaardigheden die in het bestaande opleidingsaanbod niet centraal staan. Daarbij gaat het steeds om de combinatie tussen digitale vaardigheden als computational thinking, creatief gebruik van digitale media, digitale ethiek, digitale toegankelijkheid en inclusie, en beleidsvaardigheden en maatschappelijke vaardigheden zoals het schrijven van *white papers*, advies- en beleidsstukken, en het maken van data visualisaties. Die competenties en vaardigheden komen tot stand door de samenwerking met maatschappelijke partners in de tweede leerlijn van de opleiding. Daarbij komt dat de opleiding zich door haar nadruk op beleid en bestuur onderscheidt, dat juist in de regio Den Haag een voordeel oplevert ten opzichte van het bestaande aanbod. Anderzijds groeit de vraag om alumni van dit type opleidingen in het algemeen en in Den Haag specifiek; het aantal vacatures neemt jaarlijks toe.

Het aantal eerstejaarsinschrijvingen in huidige voltijdopleidingen MA Media Studies stijgt. Dit laat zien dat er mogelijke interesse onder studiekeziers voor dit opleidingstype bestaat. De MA-afstudeerrichting DMS van de Universiteit Leiden voorziet in die behoefte. Voor een verdere uitwerking van deze cijfers verwijzen wij naar de “Deelrapportage: deskresearch” (bijlage 1).

Uit de enquête afgenomen onder studenten van de Universiteit Leiden blijkt dat bijna een derde van de ondervraagden (zeer) positief antwoordt op de vraag hoe de opleidingslocatie Den Haag hun interesse in deelname beïnvloedt (bijlage 3). Ook om die reden is het van belang de afstudeerrichting DMS niet in Leiden maar in Den Haag te vestigen.

10. Aansluiting instellingsprofiel (art. 6 lid 1 sub b in samenhang met lid 4)

In het strategisch plan 2022-2027 *Vernieuwen en Verbinden* van de Universiteit Leiden¹⁶ geeft de instelling aan een stevigere interdisciplinaire focus in het onderwijs aan te willen brengen, mede door een uitbreiding van het interdisciplinaire onderwijsaanbod. Een van de doelen is om maatschappelijke vraagstukken een meer expliciete rol in ons onderwijs te laten spelen. Deze ambities worden expliciet in verband gebracht met digitalisering en ethisch-theoretische vraagstukken rond AI, gender, ras en andere kwesties van maatschappelijke aard. De samenwerking met het werkveld die de Universiteit Leiden wenst te versterken, vereist een houding van vertalen tussen verschillende culturen, waarbij de academie dichter bij het maatschappelijk midden komt te staan en studenten leren vertalen tussen technisch jargon enerzijds en sociaal-maatschappelijk engagement anderzijds. DMS voorziet in het voornemen van de universiteit om studenten tijdens hun studie kennis te laten maken met maatschappelijke vraagstukken door in het onderwijsprogramma van de afstudeerrichting DMS lokale samenwerkingsinitiatieven te benutten in Den Haag, met hogescholen, gemeenten en sociaal-culturele partners. De leerlijn *Digital Media in Practice* (LL2) is volledig ingericht op de wens uit het strategisch plan om in te zetten op interdisciplinair, digitaal georiënteerde samenwerkingsverbanden met maatschappelijke partners. Zo levert de afstudeerrichting DMS een bijdrage aan deze ambities. Op die

¹⁶ Zie: <https://strategischplan.universiteit leiden.nl/documents/strategisch-plan-nl.pdf>

manier beoogt DMS studenten de skills en vaardigheden bij te brengen waar de maatschappij nu om vraagt.

Ook wil de Universiteit Leiden activiteiten op het gebied van persoonlijke en professionele ontwikkeling tijdens én na de initiële studie versterken, zodat studenten gericht aan hun *future academic self* kunnen werken. Zo draagt DMS bij aan de ambitie om een leven lang leren te ondersteunen en van alumni wendbare werknemers te maken die zich aan kunnen passen aan nieuwe omstandigheden. DMS draagt hieraan bij door middel van een nadruk op activerende lesmethoden. Hierbij staan onder meer de inzet van een portfolio (inclusief een Digital Media CV), de mogelijkheid tot samenwerking met maatschappelijke partners en het werken in de verschillende labs centraal. Daarnaast wordt in de labs uitgebreid aandacht besteed aan manieren van samenwerking. De studenten leren zo hun eigen vaardigheden en competenties op dat gebied te signaleren en waarderen. Deze aanpak zal studenten voorbereiden op een academische wereld waarin samenwerking steeds centraler komt te staan, maar ook op een betere samenwerking van toekomstige academici met verschillende werkvelden in de samenleving. Hiermee sluit de nieuwe track ook aan bij de ambities zoals vastgelegd in de onderwijsvisie van de Universiteit Leiden, met name de ambitie om oriëntatie op de arbeidsmarkt te bevorderen, en betrokkenheid bij de samenleving meer op de voorgrond te plaatsen.¹⁷ Het doel om studenten bij te brengen hoe men als vertaler tussen verschillende vakgebieden kan functioneren staat hierbij centraal.

De digitaliseringsstrategie van de Universiteit Leiden, waarmee we ons richten op mogelijkheden van *blended* onderwijs, maakt deel uit van deze vernieuwing. Met de onderwijsvernieuwingen die in de afstudeerrichting DMS verweven zijn, werken we toe naar een toegankelijker en inclusiever onderwijssysteem waarin onderzoek en onderwijs sterker zijn verankerd in de maatschappelijke functie die de universiteit heeft in een sterk veranderende wereld.

Het brede label Media Studies heeft de ambitie om nog verder aan te sluiten bij beleidsvoornemens op universitair niveau zoals de stimuleringsgebieden en onderzoeksdossiers. De afstudeerrichting DMS draagt daaraan bij. Zo sluit DMS aan bij stimuleringsgebieden als *Global Transformations and Governance Challenges*, *Social Citizenship and Migration*, en de *Society Artificial Intelligence and Life Sciences (SAILS)*¹⁸. En bij wetenschapsdossiers als Recht, Politiek en Bestuur en Gezondheid en Welzijn¹⁹. Dat doet de afstudeerrichting door telkens de nadruk te leggen op samenwerking met maatschappelijke partners vanuit LL2 en door interdisciplinaire geesteswetenschappen te combineren met digitale vaardigheden en competenties, waarbij maatschappelijk belang en maatschappelijke impact centraal staan.

11. Afstemming (art. 4 lid 3)

De ontwikkeling van de nieuwe afstudeerrichting DMS is afgestemd met zusterinstellingen. Dit is landelijk gebeurd. Uit de afstemming is gebleken dat er geen bezwaren zijn om de nieuwe afstudeerrichting te starten en te vestigen op de nevenlocatie Den Haag.

Begin januari 2024 hebben we via e-mail (zie bijlage 5) collega-opleidingen in het land geïnformeerd over ons voornemen een nevenvestiging te openen in Den Haag t.b.v. de opleiding MA Media Studies, afstudeerrichting DMS. We hebben collega's uitgenodigd voor het bijwonen van een van de twee

¹⁷ Zie: <https://www.universiteitleiden.nl/dossiers/onderwijsvisie>

¹⁸ Zie: <https://www.universiteitleiden.nl/onderzoek/interdisciplinair-onderzoek>

¹⁹ Zie: <https://www.universiteitleiden.nl/wetenschapsdossiers>

georganiseerde online inloopsprekuren. In januari 2024 hebben we deze inloopsprekuren ook via het Discipline-overleg Letteren en Geesteswetenschappen (DLG) aangekondigd (zie bijlage 6). Er is geen belangstelling getoond voor het eerste spreekuur, bij het tweede spreekuur zijn drie medewerkers van zusterinstellingen aanwezig geweest (zie bijlage 7). Tijdens dit spreekuur zijn geen bezwaren uitgesproken en is vastgesteld dat het voorgestelde programma aanvullend is op bestaande programma's. Met name de verwevenheid van de twee leerlijnen werd geprezen als innovatief. In het DLG van 15 maart 2024 is aan decanen van DLG een terugkoppeling gegeven van de uitkomsten van de spreekuren (zie bijlage 8). De decanen hebben daarop aangegeven geen bezwaar te uiten tegen onze voornemens.